

Tentamen i Elkraftssystem, 5p

Tid: Måndagen den 28 Maj kl. 09.00-13.00 2007 i T158

Tillåtna hjälpmedel: Valfri räknare + formelsamling(Elkraftteknik och Elektriska Drivsystem + egen dubbel A4-sida (endast formler). Denna måste ha min signatur och stämpel för att få användas.

Lärare: Thomas Munther, rum: C 333

Telefon: 16 71 15

Anvisningar: Fullständiga lösningar och antaganden skall redovisas.

Maxpoäng: 30

Tentamensbesök: ca: kl. 10.00 och kl.11.00

För godkänt krävs minst 12p, betyg 4: minst 18p, betyg 5: minst 24p.

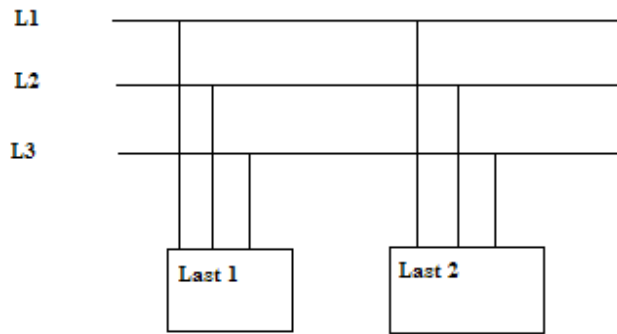
Slutbetyg: Tentamensbetyg utgör slutbetyg i hela kursen.

Granskningsdatum: anges på resultatlista

Lösningförslag: till tentamen anslås på kursens hemsida.

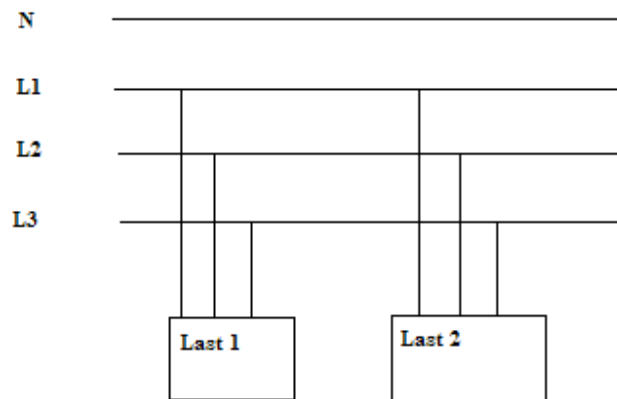
-
1. Vad är en utsatt del ? (1p)
  2. Beskriv hur man praktiskt kan bestämma verkningsgraden för en transformator och vilka förenklingar man gör vid en sådan bestämning ! (2p)
  3. Varför har man ett 5-ledarsystem på sjukhus och skolor och endast 4-ledarsystem i vanliga hushåll ? Vilken är den tekniska skillnaden mellan systemen ? (2p)
  4. Jordfelsbrytaren är ju viktig för att skydda människor och djur. Beskriv en påhittad situation där denna inte skulle hjälpa ? (1p)
  5. Vad är en ventilavledare ? (1p)
  6. Återkopplingsautomatik finns på de flesta ledningar i Sverige. Vad är det som bestämmer när återkoppling kan ske igen ?
Är det någon skillnad i hur många återkopplingsförsök man har vid högre spänningsnivåer än lägre ?
Normalt sett installeras inte återkopplingsautomatik för kabelledningar, varför inte ? (2p)
  7. Elektriska produktions- och distributionsanläggningar är alla försedda med lokalkraft t ex i en del fall med dieselaggregat. Hur gör man om anläggningen kräver matning även under de 5-10 sekunder som uppstarten av dessa tar eller om effektbehovet är mycket stort ? (2p)
  8. Ge ett par orsaker till att använda HVDC-överföring ! (1p)

9. I nedanstående system finns 2 trefasiga laster inkopplade till ett trefasnät med huvudspänningen 400 V och frekvensen 50 Hz ! (3p)
- Bestäm resulterande strömstyrka !
  - Bestäm den totala effektfaktorn för anläggningen.
  - Faskompensera anläggningen till $\cos\phi=0.97$ med ett Y-kopplat kondensatorbatteri. Bestäm kondensatorernas storlek !

Last 1: $P= 10$ kW och $\cos\phi = 0.75$
 Last 2: $P= 18$ kW och $Q= 10$ kVAr

10. I nedanstående figur så kopplas 2 stycken tvåpoliga laster in och enfasig last. (4p)
 Trefaslasterna är samma som i uppgift 9 och huvudspänningen fortfarande 400 Volt.
 Last 3: ansluts mellan fas L1 och L3, $P_3= 5$ kW och $\cos\phi=0.72$.
 Last 4: ansluts mellan fas L2 och L3, $Q_3= 3$ kVAr och $\sin\phi=0.72$.
 Last 5: ansluts mellan L1 och N, $P_5= 4$ kW, $Q_5= 4$ kVAr
 Bestäm de strömmar som kommer att gå i fasledarna respektive nollledarna.

- 11 En transformator märkt 6kVA, 660V/191V, Dyn, 50 Hz gav vid ett kortslutningsprov följande resultat: $U_k=15.7$ V, $I_k=5$ A, $P_k=131$ W. (5p)
 Beräkna
- z_k , r_k och x_k hos transformatorn !
  - transformatorns belastningsförluster vid märkdrift !

12. En kraftledning med resistansen 38Ω och reaktansen 20Ω är belastad med 1500 kVA , (3p)
 $\cos\varphi=0.75$. Spänningsfallet skall begränsas i ledningen till 8% m h a en seriekondensator.
Spänningen i belastningsänden skall vara 20 kV . Bestäm lämplig storlek på seriekondensatorns kapacitans !

13. I en villas gruppcentral har följande fel inträffat: Nollskruven har lossnat, men skyddsledaren är (3p)
ordentligt fastsatt. I villan har vi ett femledarsystem medan in till gruppcentral har vi endast ett
fyrledarsystem.

Mellan fas L2 och L3 ligger en ugn på 1500 W . Mellan fas L1 och N finns ett element på 1200 W
därutöver har vi belysning (glödlampor) på 400 W mellan fas L2 och N.

a) Bestäm spänningarna över lasterna efter felet med nollskruven !

b) Vilken effekt utvecklas i lasterna efter det inträffade felet ?